

לקט אמרות חז"ל
רעיונות, עובדות
והנהגות מגדולי
ישראל,
על מדות טובות
שמביאות לאהבת
הזולת הנלמדות
מפרשת השבוע

איש לרעהו

מכון אהבת אמת – המרכז להעמקת ערכי אהבת הזולת

ע"ש ר' עבי יהודה דומוביץ ז"ל – רח' אבן עזרא 2 ירושלים 9242402

טל: 02-5671812 פקס: 077-7671812 דוא"ל: paypal: ahavemet@012.net.il

ליקוט ועריכת: יצחק בן אהרן
כל הזכויות שמורות למכון אהבת אמת
אסור להעתיק, לצלם ולהדפיס בלי רשות בכתב

שבת קודש יב סיון תשע"ח: הדלקת נרות: ירושלים 7:00 תל-אביב: 7:15 חיפה 7:08 מוצאי שבת: ירושלים: 8:18 תל-אביב: 8:20 חיפה: 8:22 ר"ת: 8:53

פרשת נשא

נשיאה בעול עם הזולת

שפת הלב...

הגאון רבי חיים עוזר גרודז'ינסקי זצ"ל מלבד גדלותו העצומה בתורה, היה מפורסם במדת הנשיאה בעול עם הציבור. הוא היה מעניק המלצות בכתב ידו, ופעמים היה פונה למבקש ההמלצה ואומר: "תקרא את הנוסח, אם אינו מוצא חן בעיניך ולא כתבתי טוב, אכתוב נוסח אחר..."

פעם באה אליו אשה אלמנה וביקשה המלצה. הוא כתב מכתב חם לנדיבי עם, כפי שיועד לכתוב בטוב לבו הרחום. הוא הציע לה: "תקראי. אם זה לא טוב אכתוב מחדש נוסח אחר..."

קראה האלמנה ופרצה בבכי. נחרד רבי חיים עוזר ואמר לה: טוב. טוב בתי, אל תבכי. אם זה לא מספיק, מיד אכתוב נוסח טוב יותר..."

אמרה לו האלמנה: "לא הרב! אני בוכה, כי אף פעם לא ידעתי כמה אני מסכנה... והרב כתב את זה כל כך נכון וכואב..."
יחי ראובן

כאילו היתה זו צרתו...

מרגלא בפומיה של הגאון מטשיבין – רבי דוב בעריש וויידנפלד זצ"ל בשם ה"דברי חיים" מצאנז: "איני מפחד מסוחרים ונגידים... אפילו לא מרבנים וגאונים... ירא וחרד אני מלב נשבר ונדכה..."

ואכן, כשהיו נכנסים אצלו אנשים ומתנים בפניו את צרותיהם. היה הדבר משפיע ממש על מצב בריאותו. ופעמים אף לקה בהתקפי לב קלים מרוב רגישותו לצרות הכלל והפרט, ובמיוחד כשביקשו ממנו להתפלל לרפואת רבנים. עד שראו בחוש כיצד מקיים את דברי חז"ל (ברכות יב): "אם תלמיד חכם הוא צריך שיחלה עצמו עליו".

כאשר חלה הגאון רבי שלמה זלמן אויערבאך זצ"ל ואושפז בבית החולים, היה רבי דוב בעריש חרד מאוד על בריאותו והיה מתעניין במצבו כל יום. בנו שידע עד כמה חרד הוא, נכנס לעדכנו ורבי דוב חקרו לפרטי פרטים. בתוך הדברים אמר לו: "אני דואג לבריאות אביך ודואג לשלומו כאילו היתה זו בעיה שלי..."
שר התורה

להרגיש בצערו של הזולת ולדאוג לצרכיו כמו לצרכי עצמו!

נלמד מהפסוק: "ביום מלאת ימי נזרו יביא אותו" (פרק ו-יג)

וכתב רש"י: "יביא אותו" – יביא את עצמו. ותמה המשך חכמה: מה פשר הלשון "יביא את עצמו"? ומדוע לא נאמר "ביום מלאת ימי נזרו יבוא"? הוא מוטיב והוא מפרק: למען האמת הרי כל תכליתה של הנזירות, לבטל תאוותיו ונטיות לבו של הנזיר ולכבוש את אנוכיותו, ואם אכן מגיע למצב כזה בו מסוגל לראות את עניניו באותו מבט שרואה את עניני הזולת, היינו שלא מרגיש נטיה כלשהי לעצמו יותר מאשר לזולתו, אות הוא כי הושלמה נזירותו והושגה מטרתה, ואז בודאי שייך אצלו הביטוי "יביא את עצמו" שכן כעת מביא הוא את עצמו, כאילו מביא אדם אחר זולתו.

רעיון זה של המשך חכמה מאלפינו בינה, להכיר את תכונות האנוכיות של האדם, שהיא בעצם הגורם המרכזי לרדיפה אחר תאוות ותענוגות העולם הזה. ואשר לעומת תכונה זו, הנזירות היא גורם מסייע לאדם, לעקור מלבו תכונה זו ולהעמידו במקום שממנו יקל עליו לצאת ממסגרתו הפרטית ולראות את צרכי זולתו, ומתוך כך יזכה לאחת מקניני התורה: להיות "נושא בעול עם חברו".

הגורם העיקרי לאדם שאינו מרגיש את חברו. שאינו מודע לצרכי זולתו, הוא: האנוכיות! כאשר כולו שקוע ומרוכז אך ורק ברצונותיו. וככל שיתעלה ויבטל תאוותיו, כן תגדל אצלו המודעות לצרכי הזולת.

בנקודה זו הטעים הגר"א קוטלר זצ"ל (במשנת רבי אהרן) את מה ששינוי (באבות פרק ה-י) "האומר שלי שלי, ושליך שליך, זו מדה בינונית, ויש אומרים זו מדת סדום". וכל כך למה? משום שכאשר אדם הוא "אנוכי" ורואה רק את עצמו ורק את שלו, עלול הוא להדרדר, ולהגיע גם לכך שלא יתחשב במה שמגיע לחברו בדין וביושר. וממילא יכשל בגזל, ובשאר דינים ואיסורים שבין אדם לחברו.

כשביקש פעם אדם מהגאון רבי יצחק הוטנר זצ"ל שיכריע לו במבוכה אישית קשה ומדכאת, השתהה מלהשיב בנימוק: "בחומש שלי נאמר 'ואהבת לרעך כמוך'. קיומו של ציווי זה דורש מאדם שיתייחס לשאלת הזולת כאילו היתה שאלתו היא, והיאך היה הוא מתנהג במצב זה. רק עצה מתוך התייחסות כזו היא כנה. ולכן זה דורש זמן ולב עד שאדם מכניס עצמו לחיות את מצב הזולת".

עלון "איש לרעהו" פרשת נשא הוקדש לעילוי נשמת

הרה"ג רבי סלימאן בן רבי דוד ששון זצ"ל

נפטר ז' סיון

ת. נ. צ. ב. ה.

מצוה להשכין שלום בין אדם לחברו ובין איש לאשתו!

נלמד מהפסוק: "וכתב את האלות האלה... ומחה אל מי המרים" (פרק ה-כג)

ודרשו חז"ל במדרש: גדול השלום שהשם שנכתב בקדושה, אמר הקב"ה, ימחה על המים שבביל להטיל שלום בין איש לאשתו (מד"ר פרק יא). ומובא מהמהר"ל ז"ל: לכן התירה התורה מחיקת השם, כי על ידי מחיקה זו נעשה שלום בין איש לאשתו, והרי איש ואשה שכניה בנייהם, ממילא נמצא שבמחיקת השם אין כאן דחיקת השכינה, אלא אדרבה, השראת השכינה.

אמרו חז"ל בגמרא (חולין פד): לעולם יאכל אדם וישתה פחות ממה שיש לו [רש"י: פחות מיכולתו] וילבש ויתכסה במה שיש לו [רש"י: לפי יכולתו] ויכבד אשתו ובניו ביותר ממה שיש לו [רש"י: יותר מכפי יכולתו]. שהן תלויין בו, והוא תלוי במי שאמר והיה העולם.

ותמה רבינו יוסף חיים מבגדד זצ"ל (בספרו בן יהוידע): מהיכן יביא לאשתו יותר ממה שיש לו, וכי יגזול חלילה ויביא לה? ואם תאמר שילוו מאחרים, הרי הלוה מחברו ויודע שאין לו מהיכן לפרוע עליו נאמר "לוה רשע ולא ישלם!"

ומתוך הבן יהוידע ב' תרוצים (א) עפ"י האמרה הקודמת "יאכל וישתה פחות ממה שיש לו" והיינו שיצמצם את הוצאות אכילתו ושתיתו ממה שהיה באפשרות משכורתו, וזאת ע"י שימעיט בכמות ואיכות מזונותיו. וממילא בעודך הכסף שנותר יכבד את אשתו במלבושים יקרים, ונמצא שמעות שיקמץ מעצמו יקנה לאשתו.

(ב) אין מדובר שיצמצם בהוצאת מעותיו בעבור אשתו, אלא הכוונה על חשיבות ואיכות הדבר שמביא לאשתו, שיהיה חשוב, מפואר ומשובח, יותר מהדבר שמביא לעצמו, ויקנה לה את הבגד היקר והמשובח יותר וכמעשה שהיה (ראה מסגרת).

כאשר ינהג אדם כך ויכבד את אשתו ביותר ממה שיש לו כמבואר, זוהי "סגולה" טובה לשלום בית. ומפורש כן בגמרא (יבמות כ): האוהב את אשתו כגופו והמכבדה יותר מגופו... עליו הכתוב אומר "וידעת כי שלום אוהלך".

ומאידך, גם על האשה לקיים את חובתה כלפי הבעל, וכפי שכתב הרמב"ם (פרק טו מאישות הלכה כ): "וכן ציוו על האשה שתהיה מכבדת את בעלה ביותר מדאי ויהיה עליה מורא ממנו ותעשה כל מעשיה על פיו ויהיה בעיניה כמו שר או מלך..."

והמבחן המעשי לאשה הוא, כאשר הבעל רחוק מלהראות בעיניה "כמו שר או מלך"... מרוב פחיתות מעלותיו, או מצד הרגשת עליונות מעלותיה של האשה עליו. בהקשר לכך מוסרים מבעלי המוסר: נאמר (שמות לה-כו) "וכל הנשים אשר נשא לבן אותנה בחכמה טוו את העינים" ובמסורה מסמיכים לזה את הפסוק במגילת אסתר "וכל הנשים יתנו יקר לבעליהן למגדול ועד קטן". ונשאלת השאלה: מה שייכות ישנה בין שני הפסוקים?

אלא בא ללמד, שגם כאשר מתנשא לב האשה במעלת חכמתה, וגם כאשר עוסקת היא במלאכה כה קדושה וחשובה כמלאכת המשכן, גם אז צריכה לזכור את הפסוק "וכל הנשים יתנו יקר לבעליהן"...

ואדרבה, בכך מתבטאת החכמה האמיתית של האשה שיודעת לנהל את הנהגת הבית בנועם, בשלום ובשלוה ו"טוב פת חרבה ושלוה בה מבית מלא זבחי ריב" ועל אשה כזו נאמר "חכמת נשים בנתה ביתה". ומאידך, על אשה שמלבה מחלוקת כאשר קורח, נאמר "ואיוולת בידה תהרסנו".

ומובא על הגאון רבי בן ציון אבא שאול שהיה אומר: כשם שיש (בהגדה ש"פ) "אחד חכם" - בחכמת התורה. כך יש גם "אחת חכמה". ובמה מתבטאת חכמת

"אהבת שלום" להשכנת שלום...

עוד בהיות הצדיק **רבי יעקב מוצפי זצ"ל** גר בבגדד, הקים חברה שעמד בראשה, והייתה נקראת "אהבת שלום", אשר כל תפקידה היה להשכין שלום בין איש לרעהו ובין אדם לחברו.

היו לילות שהיה רבי יעקב מזמין לביתו אנשים להפגש עמו מחמת שהיה ביניהם מריבות ואי הבנה הדדית. הוא היה יושב ומדבר עמם בסבר פנים יפות, באהבה ובחיבה יתירה ובסבלנות עצומה, בלא להראות להם כל סימן של עייפות. וכדי להשקיט את כעסם היה אומר: "גם אני בביתי לפעמים בא לידי וויכוחים, אבל אחר כך מוותרים..." ולא נח ולא שקט עד שהיה משיג את מטרתו, ואז היה מלווה את בני הזוג שעזבו את ביתו, בשמחה ובטוב לבב.

ארי עלה מבבל

"מכבדה יותר מגופו"...

סיפר רבינו יוסף חיים מבגדד זצ"ל: מעשה בחסיד אחד שיצא לשוק לקנות בד של משי שבביל לתפור בגד לעצמו לכבוד שבת. וכן קנה בד של משי לתפור בגד עבור אשתו. שניהם בגוון דומה, אלא שבד אחד היה איכותי מפואר ומשובח יותר ואותו נתן לתפור שיתפור את הבגד שלו. ואת הבד השני הגרוע יותר נתן לתפור בעבור הבגד לאשתו.

התופר הביא את הבגדים המוכנים לקראת שבת. לבש האיש את בגדו ובירך עליו שהחיינו והלך לבית הכנסת, ואשתו גם היא לבשה את בגדה החדש. אך כשחזר בעלה וראתה כי מלבושו משובח משלה. חרה לה מאוד על שלעצמו תפר את המשובח ולה את הגרוע, ושאלה אותו האם קישוט נאה לגבר או לאשה? ויאמר: לאשה. ותאמר לו: א"כ למה לקחת לך את המפואר ולי את הגרוע? והשיב, כי התקשט במלבושו לכבוד השבת, ופרץ ביניהם ויכוח כל אותו ליל שבת.

והנה כשישו, חלם בשנתו, שרואה נייר לבן עליו כתוב תיבת "יגל" ותחתיה תיבת "אש", ויקץ ותפעם רוחו כי תיבת "יגל" סימן לשמחה, ואילו תיבת "אש" סימן לדין. וילך לרב לספר את חלומו. וישאלהו הרב האם היה לו ריב עם אשתו והשיב: "היה לי רק ויכוח דברים עמה". וסיפר לו על מה נסב הויכוח.

ואמר לו הרב: "מן השמים הראו לך שהאמת עם אשתך והיית צריך לתת את הבד המשובח עבור אשתך ואת הגרוע לעצמך. ותיבת "יגל" היא ראשי תיבות "לא ילבש גבר" ותיבת "אש" היא ראשי תיבות "שמלת אשה" ובזה הגידו לך שהבגד שלבשת ראוי שתהיה שמלה אשה". ונמצאנו למדים ממעשה זה שכשמזדמן לקנות בגד לו ולאשתו, אחד משובח והשני גרוע, עליו לכבד אשתו בבגד המשובח ולצעמו יקח הגרוע.

בן יהוידע חולץ פד:

שמחת חג אמיתית...

כל ערב חג היה הגאון **רבי יעקב ישראל קנייבסקי - הסטייפלער זצ"ל** מבקש מרעייתו הרבנית כי תרכוש לעצמה דבר שישמח אותה לכבוד החג. באחת השנים בערב פסח אחר חצות היום, נזכר הסטייפלער כי עדיין לא בקש ממנה. מיד יצא בעצמו לרחובה של עיר לרכוש בעבורה חפץ שישמחנה. בשעה מאוחרת זו כבר היו החנויות סגורות, ורק חנות כלים אחת היתה פתוחה.

הסטייפלער כמובן לא ידע לאיזה כלי זקוקה רעייתו ועל כן קנה לה 'מגרדת'. היא התרגשה מאוד! הנכדים שאלו אותה האם אכן היתה זקוקה ל'מגרדת', והיא השיבה כי לא נזקקה לה כלל, אך מכל מקום, עצם הקניה ורצונו לשמח אותה הסבו לה שמחת חג אמיתית...

בית אמי

"אתלוזה אליך כדי להרגיעה"...

סיפר הגה"צ **רבי דן סגל שליט"א:** מעשה באברך שהיה רגיל להתפלל כוותיקין. בימי הקיץ הסתיימה התפלה בשבת בשעה מוקדמת מאד. על כן החליט להישאר בבית המדרש וללמוד מעט קודם שישוב לביתו. והנה גברה עליו עייפותו ונרדם.

כאשר התעורר, ראה לחרדתו שהשעה כבר אחת עשרה! הוא רץ מהר לביתו, והנה **רבינו הגרא"מ שך זצ"ל** לקראו. שאלו הרב שך: "לאן ממחר אתה, האם כבר סיימת את סעודתך והנך הולך ללמוד?" השיבו האברך: "לא! נרדמתי על הגמרא בבית הכנסת וכעת ממחר אני הביתה לקדש"...

נרעש הרב שך: "מה?! והיא מחכה לך בבית, אינה יודעת מה אירע! בא ואלווה אותך הביתה... אני בא יחד איתך כדי להרגיעה".

קנין תורה

המשך - השכנת שלום

"בבית הדבר בלחש"...

פעם בא אדם להתייעץ עם הגאון **רבי בן ציון אבא שאול** זצ"ל: "אשתי מאוד רוצה לעבור לדירה שמוצאת חן בעיניה בפרויקט חדש. אבל בררתי והשכנים שם אינם טובים. מה לעשות לעבור או לא?"

השיב לו: אני מציע לעבור. ובענין השכנים עליך לבחור: "אם לא תעבור, יהיה לך, שכן רע בתוך הבית. אם תעבור יהיו לך שכנים רעים מחוץ לבית. אז תבחר..." [א.ה. מיותר לציין, שתשובה זו היתה אישית לשואל הזה, ויש צורך לשאול בכל מקרה, לגופו ומקומו].

פעם באחד משיעוריו, חידש רבי בן ציון יסוד בסוגיא והסמיך לו ראיות למכביר ותירץ בו קושיות רבות. קם אברך והקשה קושיה "רועמת" כלומר: בקול תקיף וחזק...

דחה רבי בן ציון את קושייתו ולא הסכים עמו. הלה המשיך לעמוד על דעתו, אך עשה זאת בקול רעש גדול, אדיר וחזק...

העיר לו בנועם: "אני שומע טענתך, אבל מדוע אתה צועק כך?"! "כך אני מדבר" - ענה בצעקה.

"ניחא" - הפטיר רבי בן ציון - "רשאי אתה להמשיך ולצעוק, אבל רק כאן בית המדרש! בבית תדבר בלחש"!!!

חברותא - להשכנת שלום...

אשה באה לפני בית דינו של הגאון **רבי ניסים קרליץ** שליט"א והביעה רצונה להתגרש מבעלה שאל אותה רבי ניסים: על מה ולמה רצונה להתגרש? השיבה, כי לפני חתונתה סיפרו על בעלה דברים נפלאים ואמרו עליו שהוא תלמיד חכם, ולומד בהתמדה והנה רואה עכשיו שאין הדברים כך. היא מאוכזבת מאד ולכן ברצונה להתגרש...

רבי ניסים ניסה מיד להשיב את שלום הבית על כנו. וכיצד יעשה זאת? הוא הגה רעיון מקורי. פנה אל האשה ושאל: ואם אקבע ללמוד בחברותא עם בעלך, התסכימי להשאר עמו ולא להתגרש? והאשה השיבה בחיוב.

ואכן, למרבה הפלא, למרות כל הטירחות ועומס יומו הגדוש של הגאב"ד, מצא זמן קבוע לשבת וללמוד עם האברך ההוא, ובלבד להשכיח שלום בין איש לאשתו.

קול ברמה - אלול תשע"ו

האשה? פעמיים מוזכר בפסוק אשה חכמה: האשה החכמה מתקוע (שמואל ב-יד, ב) והאשה החכמה מבית מעכה (שם כ"ט). הצד השווה שבהן - שפעלו להשגת שלום! התקועית השלימה בין דוד לאבשלום, והמכעתית השלימה בין אנשי העיר לצרים עליה. ללמדנו, שחכמת האשה - בהשכנת שלום. ומכלל הן אתה שומע לא: אשה שאינה יודעת להשכיח שלום בביתה, היא אשה סכלה.

והיה רבי בן ציון חוזר ומשנן יסוד זה לתלמידיו העומדים להנשא: "שלום-בית" הוא ענין של חכמה. אם ראיתם בית שאין השלום שורה בו, דעו שמתנהלים בו בסכלות. אילו היה בהם שמץ חכמה - ואיזהו חכם הרואה את הנוול-היו מתעלים מהכעסים הרגועים ומבליגים למען המטרה הנעלה של השלום והאחדות".

כבוד הזולת

לשמור על כבודו של הזולת ולהביע הערכה לכל אדם!

נלמד מפסוקי קרבנות הנשיאים, ממה שהאריכה בהם התורה לפרט קרבן כל נשיא בפני עצמו, אף כי היו שוים.

וכתב הרמב"ן בטעם הדבר: כי הקב"ה חולק כבוד ליראיו כמו שאמר "כי מכבדי אכבד" (שמואל א-ב). והנה הנשיאים כולם ביום אחד הביאו הקרבן הזה שהסכימו עליו יחד, ואי אפשר שיהיה אחד קודם לחברו. אבל רצה להזכירם בשמם, ובפרט קרבניהם, ולהזכיר יומו של כל אחד. לא שיזכיר ויכבד הראשון. "זה קרבן נחשון בן עמינדב" ויאמר: וכן הקריבו הנשיאים איש איש יומו, כי יהיה קיצור בכבוד האחרים. עכ"ל.

ידועים דברי חז"ל עד כמה חמור הוא כבוד הבריות שדוחה איסורים בשב ואל תעשה. ומצינו בגמרא (ברכת יט:) דין מיוחד במוצא כלאים בבגדו ש"פושטן אפילו בשוק" ויש לכך טעם מיוחד הנדרש מהפסוק "אין חכמה" וגו' עיי"ש. וישנה פלוגתא האם רק לעצמו כך הדיו, או גם במוצא כלאים בבגדו של חברו האם צריך לקרועו מעליו. ואכמ"ל. [אבל עכ"פ איסור דרבנן, ודאי נדחה מפני כבוד הבריות].

והגה"צ רבי ירוחם ליבוביץ זצ"ל (בדעת חכמה ומוסר ח"ב) למד מכאן יסוד, שכל חיובי התורה כולה אינם מגיעים אלא עד כבוד הבריות, עד שדרושה גזירת הכתוב של "אין חכמה" וכו' שכבוד שמים גבוה מכבוד הבריות.

ולכאורה תמוה: מדוע בכלל צריך להתחשב בכבוד הבריות כשמדובר על קיום מצוות התורה, והרי שנינו (עדות פ"ה מ"ו) מוטב שיעשה אדם עצמו שוטה כל ימיו, ואל יהיה רשע שעה אחת לפני המקום. וגם מפורש **ברמ"א** (או"ח א) "ואל יתבייש מפני בנ"א המלעיגים עליו בעבודת השי"ת".

וי"ל בפשטות, ש"כבוד הבריות" מדבר על מצב שמטבע הבריאה זה בזיון לאדם, אף במסגרת קיום התורה, שכך הטביע הקב"ה בעולמו. משא"כ בזיון שמגיע מפורקי עול תורה כנגד מקיימיה, בזה וודאי אין חסרון בכבוד הבריות ואינו דוחה המצוות.

אלא שהסתפקנו באחד שמאדר ומחמיר על עצמו בדבר שנראה גם לשומרי התורה "שטותי ומוזר" ולכן מתבזה מהם, האם גם בזה נאמר "מוטב שתהיה שוטה כל ימיו וכו', או כאן "כבוד הבריות" דוחה וצ"ע.

כבודו של תלמיד צעיר...

מעשה בבחור צעיר משיבת פוניבז' שלמד עם החברותא בשעות הבוקר מסכת בבא קמא, ובשעות אחה"צ מסכת תמורה, והנה הוקשה לו על דברי התוספות במסכת תמורה, מגמרא מפורשת בבבא קמא שלמד בבוקר. הקושיה היתה נראית כה חמורה עד שהחליט ללכת ולשאל את **החזן איש** במעונו.

הוא מצא את החזן"א שוכב תשוש על מטתו שקוע בעיונו, והחל להרצות את קושייתו. החזן"א נעמד על רגליו הניח ידו על כתפי הבחור והחל פוסע עמו בחדרו. כשסיים להרצות שאלתו, פנה אליו החזן"א בשאלה: "לו יצוייר שהתוספות היו אומרים את דבריהם, שני תיבות בנוסח אחר, האם גם אז הייתה קיימת שאלתך?"

השיב הבחור: "אכן אם היה כתוב בתוספות כך, כמו שרבינו אומר, כי אז הכל היה באמת מתבחר על נכון, וא"כ אדרבה, קשה מדוע באמת תוספות לא אמרו כך?! ושוב חזר החזן"א על שאלתו "אילו היה כתוב בתוספות..." והבחור שוב חוזר שאילו כך היה מיושב, "אבל הרי התוספות לא כתבו כך?" וברוב להיטותו להראות לחזן"א שהתוספות לא כתבו כך ביקש להוציא את הגמרא מהארון. אך ברגע זה הפטיר החזן"א: "אין לי כח" ושב למטתו. הבחור מלמל "שלום" ויצא.

מספר אותו תלמיד: בישיבה פתחתי לראות את דברי התוספות ודייקתי בלשונם ונוכחתי מיד שכתבו בדיוק בלשון שאמר לי החזן"א. רק אז הבנתי שלחזן"א "לא היה כח יותר" - לביישני...

מעשה איש

שלא יפגע כבוד אחרים...

בישיבת אור ישראל עלתה פעם הצעה בין התלמידים, להקים חברת מצויינים מופלגים שתמנה כשמונה בחורים, שימסרו חברות לבני החבורה בתורנות, ועי"כ יתעלו יחדיו בתורה ביתר שאת. אך קודם למעשה החליטו התלמידים לשאול את **הגרא"ל שטיינמן** זצ"ל האם נכון הדבר לעשותו?

השיב להם הרב שטיינמן: "אם יש חשש שקבוצה של בחורים אחרים - שלא יכנסו לחבורת המצויינים - יפגע, אין לעשות כן. אי אפשר לזכות לתורה אם מישהו אחד יפגע מכך!"

ח' מקדשי שביעי

ומי כעמך ישראל

בין איש לרעהו – סיפורים בני זמננו

הזכות המסתורית... (2)

לנדב פרטים. רק אמרה שהיא יודעת שבתה מסתובבת... והיא מסכנה.

הבנתי שעליתי כאן על משהו!

בשבוע הבא הכפלתי את סכום הכסף ל-400 ₪. אמרתי לה "זה מאמא! והיא ביקשה למסור שהיא מאוד אוהבת אותך!"

המשפט הזה שבר אותה. סוף סוף פתחה את הפה - ואת הלב. סיפרה על העבר המזהיר שלה, על היותה מאוד מוצלחת ואף שמשה בתפקיד חשוב במערכת הבטחון. עד שהגיע אותו משבר משפחתי שגרם לה לקרוס. משפטים אלו שלה אף שברו את ליבי, איזה הדרדרות נוראה, רח"ל.

המשכתי ושאלתי: ומה בקשר לעתיד? "לא אכפת לי מכלום. אני רוצה להמשיך לחיות ברחוב עד שאמות ברחוב - בלי אפילו ללכת לרופא". הבנתי שהמצוקה רצינית מאוד, אני חייב להציל אותה. יצרתי שוב קשר עם האמא ואמרתי שצריך לעזור לבת בדחיפות. טיפול נפשי כלשהו, נראה שהיא במצוקה נוראה ואיומה והמצב מחריף והולך...

סיכמנו שבפעם הבאה כשהבת תגיע למסעדה אזעיק מיד את האמא למקום. וכך היה. בתוך 20 דקות מאז הטלפון שלי היא כבר התייצבה בפתח המסעדה, ביחד עם הבן שלה. הם נכנסו פנימה וברגע שהבת ראתה אותם ניסתה להימלט.

הם תפסו אותה. משכו אותה והרעיפו עליה מילים חמות. הם הכניסו אותה לרכב, אמרו שלוקחים אותה לטיפול, ונעלמו.

מאז לא הפיעה יותר ואני שכחתי לגמרי מהסיפור המוזר הזה.

* * *

חלפו שלוש שנים. ביום בהיר נכנסים למסעדה זוג, איש ואשה דתיים ומכובדים. הם ניגשים אלי ישר והאשה שואלת: אתה מכיר אותי? החזרתי בשאלה: מאיפה עלי להכיר אותך? נכנסים לכאן כל יום מאות אנשים! אז היא שואלת: "זוכר את ההומלסית [חסרת בית]?"

בטח! מיד נזכרתי. "אז זו אני!"

לא האמנתי למראה עיני. צבטתי את עצמי האם אני חולם. ואז סיפרה שבאמת לקחו אותה לטיפול. אשפזו אותה עד שהבריאה ועלתה בחזרה לדרך המלך. "הנה החתן שלי! בעוד זמן קצר אנו מתחתנים... באנו להודות לך ולהזמין אותך לחתונה שלנו! צץ ועלה אז בזכרוני אמרה שמעתי "כל המציל נפש אחת מישראל כאילו קיים עולם מלא".

* * *

הרבנית ראדין האזינה לסיפור ושוב לא תהתה מה הייתה הזכות שגרמה לו לחזור בתשובה באופן כה מופלא! - -

תקציר משבוע שעבר: הרבנית ח. ראדין שתחיל - אשת הגה"ח רבי חיים יהושע ראדין שליט"א מספרת את סיפורו של יהודי שהצהיר "הדרך בה אני חזרתי בתשובה - היא הדרך ההזויה ביותר שאי-פעם נשמעה"... (כפי שהובא בהרחבה בשבוע שעבר). כאשר סיים את סיפורו היא התעקשה שחייבת להיות זכות מיוחדת שהובילה אותו במסלול כה מיוחד. תחילה לא נזכר בדבר, אך לאחר שחיטט בזיכרון סיפר...

* * *

לפני שנים רבות היתה לי מסעדה בתל אביב - מסעדה מצליחה מאוד. היא הייתה סמוכה לדולפינריום, ומאות אנשים נכנסו אליה בכל יום... יום אחד אני שם לב שליך המסעדה מסתובבת אשה שמעוררת רושם עלוב מאוד. בגדיה - סחבות. ראשה - קירת. דמות מעוררת רחמים באמת. לאחר שנראתה במקום שוב ושוב, אמרתי לעצמי: אנחנו צריכים לעזור לה! שאלתי את אשתי מה לעשות? והיא ענתה בפשטות: במה אתה יכול לעזור לה? באוכל מהמסעדה!

בפעם הבאה שהדמות נראתה באופק, הזמנו אותה למסעדה. מי יודע כמה שנים - אם בכלל - ישבה במסעדה! נכנסה, אכלה, נעלמה. וכך חזר הדבר על עצמו מידי פעם. היא נראית באופק. מוזמנת פנימה. נכנסת אוכלת ונעלמת.

כאשר הגיע החורף אמרנו לה: את לא צריכה לברוח מיד אחרי האוכל, את יכולה להשאר קצת במסעדה, לשבת ליד התנור ולהתחמם. הייתי בטוח שלא תתייחס, כי היא עוררה רושם של טיפוס שאי אפשר לתקשר איתו. אבל היא פתאום נשארה... ככל שהיא שהתה יותר במסעדה, הרחמים שלי ושל אשתי עליה נכמרו עוד יותר. באמת, המראה שלה היה מאוד מזעזע.

אני ואשתי ניסינו לתקשר. לשאול שאלות, לגשש, אבל כלום. לא ענתה על שום שאלה, רק הודתה על האוכל והמקום וזהו.

חלף קצת זמן ואמרתי לעצמי: מצאתי את המפתח! הנחנו בפניה שטר של 200 ₪. הדבר חזר על עצמו שוב ושוב, היא נכנסת, אוכלת, יושבת, לוקחת 200 ₪ ונעלמת.

* * *

חלפו כמה שבועות. הפעם, לאחר שהנחנו בפניה את השטר שאלתי שוב: מאיפה את? היא שתקה. התחכמתי ואמרתי: אמא שלך רוצה לשלוח לך כסף - אך נאבדו לי הפרטים שלה!

היא בתומה הבינה שעד עכשיו אמא שלה שלחה את הכסף... ולכן היא נתנה לי בחצי-פה שם וכתובת של האמא. אמרתי לה שאצור קשר עם אמא, ואומר לה לשלוח עוד כסף...

לאחר שנעלמה התחלתי לחפש את אמא שלה. זה לא היה פשוט והיה עלי להפעיל "אמצעים מודיעיניים שונים". תכל'ס סוף סוף הגעתי לאמא והתעניינתי אודות הבת. היא לא הסכימה

היית מעורב בסיפור שקשור לבין אדם לחבירו? שמעת ממקור ראשון?

ספר לנו עכשיו! פקס: 077-7671812 דוא"ל: ahavemet@012.net.il